

К.П. МЕЛЬНИК*

(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна)

Аудит в об'єднаних сільських територіальних громадах

Передача повноважень, обов'язків та грошових надходжень від органів державної влади до місцевих в умовах децентралізації зумовила послаблення функції контролю. Сформувалася першочергова необхідність розробки науково обґрунтованої, адекватної сучасним потребам і при цьому здатної пристосовуватися до постійно мінливих запитів системи контролю. Комплекс дій, який окрім перевірки використання бюджету, включає оцінку стану розвитку сільських територій, визначення оптимальних шляхів залучення необхідних ресурсів, розробку заходів зі збереження наявного потенціалу та його модернізації тощо, здатен забезпечити аудит. Метою статті є обґрунтування пріоритетності аудиту, визначення його завдань і ролі у забезпеченні сталого розвитку сільських територій. З'ясовано, що вивчаючи відносини між місцевою владою і громадою, власниками бізнесу, іншими суб'єктами, оцінюючи обрану стратегію розвитку громади, аналізуючи зміни в соціальній і екологічній сферах, отримані в наслідок діяльності органів місцевої влади в ході використання акумульованих ресурсів, аудитор здатен сформуувати цілісне уявлення про достовірність наданої громаді інформації в усіх суттєвих аспектах та про відповідність дій і рішень органів місцевого самоврядування вимогам нормативно-правових документів. Доведено, що такий аудит є поєднанням фінансового аудиту, аудиту відповідності та аудиту управлінських аспектів діяльності сільських об'єднаних територіальних громад. Обґрунтовано, що в умовах децентралізації влади та розвитку місцевого самоврядування аудит здатен не тільки запобігти зловживанням і помилкам з боку місцевої влади, а й виконати функцію захисту інтересів громади і бізнесу. Викладені у статті результати мають важливе значення для удосконалення аудиту як самостійної сфери професійної діяльності, так і прикладної економічної науки.

Ключові слова: аудит, децентралізація, об'єднані територіальні громади, сільські території, бюджет.

К.Р. MELNYK

(Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk, Ukraine)

Audit in the United Rural Communities

The transfer of powers, responsibilities and revenues from state authorities to local governments in the context of decentralization has led to a weakening of the control function. So, the primary necessity of the development of scientifically substantiated, adequate to modern needs and thus able to adapt to permanently changing requests of the control system was formed. The audit is able to provide a set of actions that includes the checking of the budget use, assessing the state of development of rural areas, identifying the best ways to attract the necessary resources, developing measures to preserve existing potential and its modernization. The purpose of the article is to justify the priority of the audit, its tasks and role in ensuring sustainable development of rural areas. It was shown that the integrated analysis (analysis of: a) the relations between local authorities and the community, business owners, other subjects, b) the chosen community development strategy, c) the changes in the social and environmental spheres acquired as a result of the activities of local authorities in the use of accumulated resources) allows to the auditor to form an integral view of the authenticity of the information provided to the community. The auditor can verify the collected information and determine whether it meets the requirements of the normative and legal documents. It was proved that such audit is a combination of financial audit, audit of compliance and audit of managerial aspects of the activity of united rural communities. It was grounded that in the conditions of power decentralization and development of local self-government, audit is able not only to prevent abuse and mistakes by local authorities, but also to fulfill the function of protecting the community interests. The results presented in this article are important for improving the audit as an independent sphere of professional activity and applied economic science.

Keywords: audit, decentralization, united rural communities, rural territories, budget.

* Мельник Катерина Петрівна, доцент кафедри обліку і аудиту Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк), кандидат економічних наук, доцент.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування та сталий розвиток об'єднаних територіальних громад в Україні підвищить інвестиційну привабливість сільських територій. Створення нових і адекватна модернізація наявних об'єктів підприємницької, соціально-культурної та екологічної діяльності в умовах децентралізації влади стануть критеріями оцінки виконання бюджетотворчої функції територіальних громад і повноцінного масштабного розвитку їх територій.

Передача повноважень, обов'язків та грошових надходжень від органів державної влади до місцевих зумовила дистанціювання від нагляду «зверху», що призвело до послаблення функції контролю. Спостерігається суттєве зниження «відчуття підконтрольності» особливо у географічно віддалених і протяжних селах. Парадоксально, що обізнаність у засадах демократії, вагомості прав і свобод у громадян цих територій необґрунтовано зростає!

Сформувався першочергова необхідність розробки науково обґрунтованої, адекватної сучасним потребам і при цьому здатної пристосовуватися до перманентно мінливих запитів системи контролю. Комплекс дій, який окрім перевірки використання бюджету, включає оцінку стану розвитку сільських територій, визначення оптимальних шляхів залучення необхідних ресурсів, розробку заходів зі збереження наявного потенціалу та його модернізації, здатен забезпечити аудит.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теорії і практики аудиту в сільських регіонах досліджувались впродовж існування обліково-контрольної науки. Значний внесок у вирішення актуальних питань методологічного й прикладного характеру здійснили: П.І. Гайдуцький, Л.В. Гуцаленко, М.Я. Дем'яненко, В.А. Дерій, В.М. Жук, І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько, В.С. Рудницький, П.Т. Саблук та інші. Проте умови децентралізації, зміни законодавчої бази і їх реалізація у становленні нових територіальних об'єднань спричинили необхідність перегляду функції аудиту в ефективному управлінні та виконанні повноважень й обов'язків місцевої влади.

Метою статті є обґрунтування пріоритетності аудиту, визначення його завдань і ролі у забезпеченні сталого розвитку сільських територій.

Виклад основного матеріалу. 5 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. № 157-VIII, який описує інструментарій, механізм і можливості для децентралізації влади. При цьому децентралізація влади передбачає не тільки передачу прав, обов'язків, фінансової дисципліни, а й формування об'єднаних територіальних громад, відповідальних не стільки за використання місцевих бюджетів, скільки за повноцінний розвиток таких територій. Однак процес децентралізації не повністю забезпечений системним одновекторним законодавчим регулюванням. В.М. Жук наголошує на відсутності в Україні спадковості державної політики розвитку сільських територій [1, с. 170].

Появу об'єднаних територіальних громад часто асоціюють з мотивацією місцевої влади на усунення проблем, які не вирішувалися роками. У місцевої влади вперше з'явився реальний інтерес до локальної боротьби з нелегальним виробництвом та обігом, з метою наповнення власних бюджетів [2, с. 504]. Брак достатніх повноважень, ресурсів, фінансування, можливостей самостійного управління обсягами збільшених надходжень до місцевого бюджету тощо, а також з покращенням умов для ведення місцевого бізнесу. Остання асоціація обумовлена припущенням про те, що лояльність з боку місцевої влади зумовить зростання доходів місцевих суб'єктів господарювання, а отже, і податкових надходжень до бюджетів. Це, в свою чергу, сприятиме задоволенню потреб громади, а саме: модернізації освітніх, культурних та медичних закладів, покращенню місцевої інфраструктури, здійсненню екологічних заходів тощо.

На державному сайті децентралізації прес-центр ініціативи «Децентралізація» написав, що кожен мешканець села чи міста має право на сучасну медицину й освіту, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування: сільські, селищні міські ради та їхні виконкоми. Отже саме вони повинні мати широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати усі місцеві питання і нести за це відповідальність [3].

Описана схема вимальовує ідеальну картину створення комфортного і безпечного середовища для життя та ведення бізнесу на основі забезпечення розвитку сільських, селищних і міських територій. У 2017 році розвиток сільських територій, за оцінками Мінагрополітики, є головним пріоритетом державної аграрної політики [1, с. 170]. Разом із тим, спостерігається послаблення контрольної ланки. Хоча з'являється новий державний контроль у вигляді інституту префектів¹, проте місцеву владу безпосередньо мають контролювати члени територіальної громади. Контроль повинен здійснюватися через прозорі бюджети, які знаходяться у вільному доступі. Відсутність належної освіти, професійних навиків та компетенції обумовлюють низький якісний рівень такого контролю, що посилює необхідність у незалежному аудиті.

Будучи незалежною стороною, аудитор вибудовує прозору систему контролю та підтверджує/не підтверджує законність та ефективність виконання покладених на органи місцевого самоврядування (рада, виконавчий комітет, сільський староста) функцій, зокрема в частині забезпечення сталого

¹ Префект призначається Президентом України за поданням Верховної Ради України. Він зобов'язаний слідкувати за законністю рішень місцевих громад та має право зупиняти дію їх рішень, якщо вони не відповідають чинним законодавчим нормам.

розвитку регіону. З цього приводу О.Л. Шерстюк наголошує, що професійна думка аудитора, що містить формалізовану в аудиторському звіті оцінку, є джерелом упевненості користувачів фінансової інформації [4, с. 129].

Вивчаючи відносини між місцевою владою і громадою, власниками бізнесу, іншими суб'єктами, оцінюючи обрану стратегію розвитку громади (з'ясовуючи її сумісність з цілями і потенціалом громади, наявними ресурсами тощо), аналізуючи зміни в соціальній і екологічній сферах, отримані в наслідок діяльності органів місцевої влади в ході використання акумульованих ресурсів, аудитор здатен сформулювати цілісне уявлення про достовірність наданої громаді інформації в усіх суттєвих аспектах та про відповідність дій і рішень органів місцевого самоврядування вимогам нормативно-правових документів. Т.Є. Дем'яненко пише, що управлінська цінність опрацьованої аудиторської інформації визначається прямо пропорційною залежністю від конкретно поставленого завдання, вирішення й ухвалення рішень. З економічної й управлінської точок зору такий підхід необхідно розглядати як фактор підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва в цілому. Ефективність виробництва, природно, у кожному конкретному випадку залежить від якості прийнятого рішення. Результативністю буде сукупне поєднання можливих альтернативних варіантів, спрямованих на управлінські дії в досягненні встановленої цілі [5, с. 151].

Такий аудит є поєднанням фінансового аудиту, аудиту відповідності, проведеного за підсумками певного періоду, та аудиту управлінських аспектів діяльності сільських об'єднаних територіальних громад (оцінка прийняття поточних, оперативних і стратегічних рішень, ефективності поточного функціонування, перспективи розвитку, дотримання зобов'язань органу місцевого самоврядування перед бізнесом і навпаки). В умовах децентралізації влади та розвитку місцевого самоврядування аудит здатен не тільки запобігти зловживанням і помилкам з боку місцевої влади, а й виконати функцію захисту інтересів громади і бізнесу.

Значний вплив аудиту на продуктивний розвиток сільських територій визначається завданнями, які формуються системою управління територіальними громадами та відповідає управлінським запитам учасників (суб'єктів) місцевого самоврядування (рада, комітет, староста). Для реалізації цілей аудиту необхідно дослідити і чітко з'ясувати задачі його структурних компонентів: фінансового аудиту, аудиту відповідності та управлінського аудиту.

Фінансовий аудит у вітчизняній термінології часто ототожнюють з аудитом фінансової звітності. Ю.Б. Слободяник фінансовий аудит відносить до форм державного аудиту, який еволюціонував з державного контролю за формуванням, розподілом і перерозподілом державних фінансів та фінансів місцевого самоврядування [6, с. 11-12].

Стандартами аудиту INTOSAI визначено, що фінансовий аудит відповідності / правильності є видом державного аудиту. Фінансовий аудит – це дослідження фінансової звітності, системи внутрішнього контролю і аудиту та окремих трансакцій у підконтрольних організаціях. Його сутність полягає у встановленні порушень і розбіжностей між фактичними даними та законодавчими нормами [7]. Таким чином, виявляється відмінність у наукових позиціях та вимогах стандартів INTOSAI щодо неможливості ототожнення понять «фінансового аудиту» та «аудиту фінансової звітності». Останній є складовою досліджень першого, з розширенням на внутрішні процеси підконтрольних об'єктів. Л.В. Дікань, Ю.О. Голуб, Н.В. Синюгіна доводять, що фінансовий аудит містить не тільки елементи аудиту фінансової звітності, який виконується для визначення того, чи узгоджується фінансова звітність з певними критеріями та чи відображає реальний фінансовий стан та елементи аудиту відповідності, який покликаний визначити чи дотримується установа тих конкретних правил, регулятивів, законів тощо, які впливають на результати її діяльності або фінансові звіти [8, с. 207]. Таким чином, науковці не виділяють аудит відповідності в окремий вид, а розглядають як компоненту складову фінансового аудиту.

На офіційному сайті Державної аудиторської служби України в структурі аудиторських звітів державних та бюджетних установ суттєво переважає перевірка фінансової діяльності та виконання бюджетів, програм, проектів [9]. В умовах об'єднань територіальних громад фінансовий аудит зосереджується на комплекції оцінці фінансово-бюджетної дисципліни, аналізу роботи органів місцевого самоврядування та їх виконкомів в напрямку забезпечення виконання захищених статей бюджету. Разом з тим, практично поза увагою залишається актуальне питання наповнення місцевого бюджету за рахунок додаткових джерел, що можливе за умови розробки та ухвалення управлінських рішень та посилення управлінського аудиту за процесами використання ресурсів бюджетів об'єднаних територіальних громад та пошуку внутрішніх резервів соціально-економічного розвитку територій.

Аудит відповідності тісно пов'язаний з фінансовим аудитом і на практиці здійснюються невід'ємно. Організаційне й методичне забезпечення таких процесів подібне, однак фахівці чітко поділяють їх, ґрунтуючись на Міжнародних стандартах і вимогах. Так, на офіційному порталі консалтингової компанії GOLDARB ADVICE розміщено, що аудит відповідності використовується для того, щоб з'ясувати, чи відповідає діяльність компанії вимогам чинного законодавства, чи є вона прозорою та чи відповідають дійсності показники фінансової звітності [10]. На всеукраїнському юридичному порталі розрізняють аудит відповідності розпорядженням, який відображає процедури аудиторського контролю на предмет дотримання

встановлених зовнішніми уповноваженими органами законів та підзаконних актів, розпоряджень, правил і завдань апарату управління чи власників та аудит на відповідність доцільності, який відображає процедури аудиторського контролю діяльності посадових осіб щодо раціональності, розумності, обґрунтованості, корисності [11]. Поділяє позицію практиків також О.В. Васюренко зазначаючи, що аудит відповідності виконується з метою з'ясування, чи відповідає діяльність установи нормативним актам та чинному законодавству України [12, с. 402]. Таким чином, фахівці акцентують увагу на перевірці доцільності і законності діяльності конкретного підприємства як зовнішнім, так і внутрішнім нормативним актам.

Важливість аудиту відповідності підтверджується і обов'язковістю його проведення у різних секторах економіки, що підтверджено відповідними Порядками Міністерства охорони здоров'я, Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном, Державної санітарно-епідеміологічної служби України. Нормативні документи аудит відповідності визначають як оцінку діяльності установи щодо дотримання актів законодавства, планів, процедур, контрактів з питань стану збереження активів, інформації та управління державним майном [13, 14, 15]. На нашу думку, аудит відповідності в об'єднаних територіальних громадах має врахувати індивідуальність створення кожної громади, її територіальну розміреність, демографічну заселеність і структуру населення, інфраструктуру та програму її розвитку саме на етапі утворення таких одиниць, з метою подальшої ефективної проектної діяльності.

Аудит управлінської діяльності в Україні є новим науковим напрямком і мало використовуваних в практиці. В умовах децентралізації процес його впровадження в об'єднаних територіальних громадах супроводжується відсутністю законодавчого забезпечення, незначним (одиничним і примітивним) практичним досвідом проведення. З цього приводу, О.О. Олійник пише, що аудиторські перевірки управлінської діяльності зазвичай проводяться одноразово, при зниженні економічних показників, відставання від конкурентів, втрати ринкових позицій тощо. Водночас управлінський аудит містить ресурс, що дозволяє не тільки виявити і виправити проблеми в сфері управлінської діяльності, а й їх попередити [16, с. 104]. На думку О.В. Артюх: «Захист інтересів широкого кола суб'єктів господарювання, та інтересів суспільства в цілому – головна місія аудиту управлінської діяльності у суспільстві з ринковою економікою, яка особливо актуальна в умовах сучасної глобальної економічної кризи, коли запорукою громадської довіри до бізнесу в значній мірі є результати діяльності незалежних професійних аудиторів» [17, с. 19]. Аудит управлінської діяльності в об'єднаних територіальних громадах покликаний «вдихнути нове життя» в українське село для забезпечення стабільного розвитку сільських територій. Досліджуючи аудиторські звіти

новоутворених ОТГ (наприклад, Великокучурівське ОТГ Чернівецької області) встановлено, що фінансовим питанням в частині оцінки виконання бюджету приділено 90 % структури обсягу документу. Питанням кадрового менеджменту, наукової діяльності, удосконаленню медичного обслуговування та освітньо-культурних послуг описуються оглядово [9]. Однак, на нашу думку, вирішення проблем такого характеру є пріоритетними для аудиту управлінської діяльності ОТГ, оскільки здатне розвинути почуття власника у селянина та сприятиме зростанню інвестиційної привабливості сільських територій. Поділяємо позицію В.М. Жука про те, що земля та інші сільські ресурси мають використовуватися для зростання і розвитку сільських громад, самого селянина [1, с. 173].

Висновки. Отже, аудит відіграє особливу роль в питанні управління сільською об'єднаною територіальною громадою та сталому розвитку сільських територій [18, с. 218]. Саме аудит дає можливість членам територіальної громади й іншим користувачам інформації здійснювати опосередкований контроль за діяльністю місцевих органів влади, акумулюванням та витрачанням бюджетів, дотриманням обраної стратегії розвитку громади, збереженням природних, соціально-культурних та інших ресурсів, що актуально через неможливість ними самими проводити належні контрольні заходи. Описане має важливе значення для удосконалення аудиту, як самостійної сфери професійної діяльності, і як прикладної економічної науки.

4 Список використаних джерел

1. Жук В. М. Теоретичні основи моделювання розвитку сільських територій: біхевіористичний аспект. *Облік і фінанси*. 2017. № 3(77). С. 169-179.
2. Данчевська І. Р. Державний фінансовий контроль на місцевому рівні в умовах фінансової децентралізації в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. № 11. С. 504-507.
3. Офіційний сайт прес-центру ініціативи «Децентралізація». URL: <http://decentralization@minregion.gov.ua>
4. Шерстюк О. Л. Формалізація упевненості користувачів фінансової інформації в аудиторському звіті. *Облік і фінанси*. 2016. № 3(73). С. 128-133.
5. Дем'яненко Т. Є. Внутрішній аудит в сільськогосподарських підприємствах: організаційно-управлінський аспект. *Облік і фінанси*. 2017. № 3(77). С. 148-153.
6. Слободяник Ю. Б. Державний аудит в Україні: теорія, методологія, організація: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня д.е.н. Одеса, 2014. 43 с.
7. Офіційний сайт Міжнародної організації аудиту INTOSAI. URL: <http://www.intosai.org/ru/o-nas/issai.html>
8. Дікань Л. В., Голуб Ю. О., Синюгіна Н. В. Державний аудит: навчальний посібник. К.: Знання, 2011. 503 с.
9. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/136382>
10. Офіційний портал консалтингової компанії GOLDARB ADVICE. URL: <http://goldarb-advice.com/about-us>

11. Офіційний сайт всеукраїнського юридичного порталу. URL: <http://radnuk.info/komentar/gky/gky-rozdil6/88-gk-gl35/1618--363-.html>

12. Васюренко О. В. Облік і аудит у банках: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 613 с.

13. Наказ від 04.03.2013 р. № 41 «Про затвердження Порядку організації, планування і проведення внутрішніх аудитів в системі Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/vWWWGroupParam1/_lawextua_old!OpenDocument&classcode=090.070.&start=211&SearchMax=1000&vv=1

14. Наказ від 27.03.2012 р. № 207 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Міністерства охорони здоров'я України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0207282-12>

15. Наказ від 22.07.2015 р. № 106 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього аудиту в системі Державної санітарно-епідеміологічної служби України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0106834-15/>

16. Олійник О. О. Управлінський аудит: теоретичні аспекти та особливості розвитку в Україні. *Вісник національного університету водного господарства та природокористування*. 2015. Випуск 1(16). С. 104-110.

17. Артюх О. В. Аудит управлінської діяльності в Україні: проблематика узгодження дефініцій. *Науковий вісник. Одеський національний економічний університет*. 2012. № 10(162). С. 175-185.

18. Мельник К. П. Роль аудиту в забезпеченні сталого розвитку сільських територій. *Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (7 грудня 2018 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. С. 216-218.*

4 References

1. Zhuk, V. M. (2017). Teoretychni osnovy modelyuvannya rozvytku sil'skykh terytorij: bixeviorystychnyj aspekt [Theoretical foundations of modeling the development of rural areas: behavioral aspect]. *Oblik i finansy*, 3(77), 169-179 (in Ukr.).

2. Danchevska, I. R. (2017). Derzhavnyj finansovyj kontrol na miscevomu rivni v umovax finansovoyi decentralizaciyi v Ukrayini [State financial control at the local level in conditions of financial decentralization in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo*, (11), 504-507 (in Ukr.).

3. Official site of the press center of the "Decentralization" initiative. Retrieved from <http://decentralization@minregion.gov.ua> (in Ukr.).

4. Sherstyuk, O. L. (2016). Formalizaciya upevnenosti korystuvachiv finansovoyi informaciyi v audytorskomu zviti [Formalization of user's confidence of financial information in the audit report]. *Oblik i finansy*, 3(73), 128-13 (in Ukr.).

5. Demyanenko, T. Ye. (2017). Vnutrishnij audyt v silskogospodarskykh pidpryemstvah: organizacijno-upravlinskyj aspekt [Internal audit in agricultural enterprises: organizational and managerial aspect] *Oblik i finansy*, 3(77), 148-153 (in Ukr.).

6. Slobodjanyk, Ju. B. (2014). *Derzhavnyj audyt v Ukrayini: teorija, metodologija, orghanizacija [State audit in Ukraine: theory, methodology, organization]*. (Dissertation abstract). Odessa (in Ukr.).

7. The official website of the INTOSAI International Audit Organization. Retrieved from <http://www.intosai.org/ru/o-nas/issai.html>

8. Dikan, L. V., Golub, Yu. O., Sinyugina, N. V. (2011). *Derzhavnyj audyt [State Audit]*. Kyiv: Znannya.

9. Official site of the State Audit Office of Ukraine. Retrieved from <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/136382> (in Ukr.).

10. Official portal of the consulting company GOLDARB ADVICE. Retrieved from <http://goldarb-advice.com/about-us> (in Ukr.).

11. The official site of the all-Ukrainian legal portal. Retrieved from <http://radnuk.info/komentar/gky/gky-rozdil6/88-gk-gl35/1618--363-.html> (in Ukr.).

12. Vasyurenko, O. V. (2006). *Oblik i audyt u bankax [Accounting and auditing in banks]*. Kyiv: Znannya (in Ukr.).

13. Derzhavne aghentstvo Ukrayiny z upravlinnja derzhavnymy korporatyvnymy pravamy ta majnom. (2013). Pro zatverdzhennja Porjadku orghanizaciyi, planuvannja i provedennja vnutrishnikh audytiv v systemi Derzhavnogho aghentstva Ukrayiny z upravlinnja derzhavnymy korporatyvnymy pravamy ta majnom [On Approval of the Procedure for Organizing, Planning and Conducting Internal Audits in the System of the State Agency of Ukraine for the Management of State Corporate Rights and Property]. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/vWWWGroupParam1/_lawextua_old!OpenDocument&classcode=090.070.&start=211&SearchMax=1000&vv=1 (in Ukr.).

14. Ministerstvo okhorony zdorovja Ukrayiny. (2012). Pro zatverdzhennja Porjadku provedennja vnutrishnjogho audytu v systemi Ministerstva okhorony zdorov'ja Ukrayiny [On Approval of the Procedure for conducting internal audit in the system of the Ministry of Health of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0207282-12> (in Ukr.).

15. Derzhavna sanitarno-epidemiologichna sluzhba Ukrayiny. (2015). Pro zatverdzhennja Porjadku provedennja vnutrishnjogho audytu v systemi Derzhavnoji sanitarno-epidemiologichnoji sluzhby Ukrayiny [On Approval of the Procedure for conducting Internal Audit in the System of the State Sanitary and Epidemiological Service of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0106834-15/> (in Ukr.).

16. Olijnyk, O. O. (2015). Upravlinskyj audyt: teoretychni aspekty ta osoblyvosti rozvytku v Ukrayini [Management audit: theoretical aspects and peculiarities of development in Ukraine]. *Visnyk nacionalnogo universytetu vodnogo gospodarstva ta pryrodokorystuvannya*, 1(16), 104-110 (in Ukr.).

17. Artyux, O. V. (2012). Audyt upravlinskoyi diyalnosti v Ukrayini: problematyka uzgodzhennja definicij [Audit of management activity in Ukraine: the problem of harmonization of definitions]. *Naukovyj visnyk. Odeskyj nacionalnyj ekonomichnyj universytet*, 10(162), 175-185 (in Ukr.).

18. Meljnyk, K. P. (2018). Rolj audytu v zabezpechenni stalogho rozvytku sil'skykh terytorij [The role of audit in ensuring the sustainable development of rural areas] (pp. 216-218). In *Yevropejskyi vektor rozvytku bukhgalterskoho obliku, finansiv ta opodatкування v ahrarnomu sektori ekonomiky: materialy XI Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (7 hrudnia 2018 r., m. Kyiv)*. Kyiv: NNTs «ІАЕ» (in Ukr.).